

WELVAART SMOORT ONRUST

De sociale onrust en burgeropstanden in Egypte en Libië die zich als een olievlek in de regio uitbreiden, worden ook in China op de voet gevolgd.

TEKST: BERT VAN DIJK
(FREELANCECORRESPONDENT IN SHANGHAI)

Sterk stijgende voedselprijzen, inkomensongelijkheid, corruptie, werkloosheid onder net afgestudeerden en onbetaalbare woningen hebben de afgelopen jaren tot toenemende ontevredenheid geleid in China. Een deel van die problemen in combinatie met een autoritair regime lag aan de basis van de opstanden in Noord-Afrika, en dus lijkt de vraag gerechtvaardigd of dergelijke opstanden ook in het land met wereldwijd de meeste inwoners kunnen plaatsvinden.

ALERTER DAN OOI

De politieke leiding in Peking is in ieder geval meer dan ooit op haar hoede. Oproepen op buiten China gehoste Chinese websites om in een groot aantal steden in China zogenoemde 'jasmijnprotesten' te houden, hebben de autoriteiten alerter dan ooit gemaakt. Met groot vertoon van macht worden mogelijke protesten al voordat ze kunnen beginnen, voorkomen. Zo waren op zondag in Sjanghai en Peking tientallen politiemensen in uniform en in burger aanwezig om iedereen die ook maar aanstalten maakte om te protesteren, direct op te pakken. Journalisten werden ondertussen lastiggevallen en verdreven en kregen telefoontjes van de politie om op bezoek te komen voor een gesprek. Of ze kregen het advies om bepaalde plekken voorlopig te mijden. Het is duidelijk dat de autoriteiten nerveus zijn en niets aan het toeval over willen laten.

Toch lijkt de kans op een grote burgeropstand zoals in Egypte of Libië voorlopig klein. Het draagvlak voor een revolutie zoals in Noord-Afrika is er op dit moment simpelweg niet in China. In het dagelijks

leven blijkt uit niets dat een grote volkswolde elk moment tot ontploffing kan komen. Er mag dan wel veel te klagen zijn, slechts een enkeling lijkt bereid daarvoor heel het politiek systeem te willen omverwerpen. Verreweg een meerderheid prefereert op dit moment de politieke status quo in ruil voor economische vooruitgang. Jongeren hebben in hun leven eigenlijk geen enkele substantiële neergang meegemaakt en ouderen

die de turbulente jaren zestig hebben meegemaakt en de oorlogen en onrust daarvoor, lijken al helemaal niet van zins het huidige model af te vallen.

GELUKKIGSTEN TER WERELD

Chinese burgers mogen dan op een groot aantal terreinen minder vrijheden hebben dan wij in het Westen gewend zijn, maar voor veel van hen is dat geen groot probleem. Uit onafhankelijke onderzoeken, zoals dat van het Pew Research Center, blijkt keer op keer dat Chinezen tot de gelukkigsten ter wereld behoren. Chinezen steunen het beleid van hun overheid vaak, ook al hebben ze grote zorgen over inflatie, corruptie en vervuiling. 'Peking' laat in tegenstelling tot veel andere autoritaire regimes zien te luisteren naar die klachten. In de staatsmedia is bovendien steeds meer ruimte voor debat en kritiek op de overheid en ook het internet wordt door veel Chinezen als uitlaatklep gebruikt. En hoewel internet strikt wordt gereguleerd in China, laat de overheid die functie als uitlaatklep bewust heel open.

Sterke economische groei en aantoonbare bereidheid bij de regering om maatschappelijke problemen aan te pakken, weten daarom voorlopig een grootschalige opstand zoals in Egypte en Libië te voorkomen. China kan zich beter druk maken om de effecten van de opstanden in Noord-Afrika op haar economische belangen in de regio zelf. China is immers steeds actiever aan het worden in Afrika. Het land pompt miljarden in het continent en heeft er honderdduizenden burgers werken en wonen. De huidige onrust op het continent en de onzekerheid over nieuwe regeringen en hun eventuele bereidheid huidige contracten en deals te blijven honoreren, zullen daarom mogelijk een heroriëntatie of op zijn minst aanscherping van die strategie teweegbrengen. ■